

EMPERYALİST ÜLKELERİN İŞÇİ SINIFLARI NE YAPIYOR?

Aydınlık Dergisi, 16 Şubat 2003

Yıldırım Koç

Günümüzde işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin mücadele stratejisi tartışılırken, gündeme gelmesi gereken bir konu, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıflarının ve sendikaların ve ayrıca uluslararası sendikal yapıların durumu, tavrı ve politikalarıdır.

Ulusötesi şirketlerin artan gücü, işçi sınıfının uluslararası işbirliğinin ve dayanışmasının önemini artırmaktadır. Ayrıca, emperyalizm olgusu, özellikle yeniden paylaşım kavgasının yeniden yoğunlaştığı günümüzde, daha da önem kazanmıştır. Uluslararası ittifakları tartışabilmek için, bu konularda emperyalist ülkelerin işçi sınıflarının ve sendikalarının ve büyük ölçüde onların denetimi ve güdümündeki uluslararası sendikal yapıların çizgisini iyi izlemek gerekmektedir.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi, her alanda emperyalizmin yoğun bir saldırısıyla karşı karşıyadır. Türkiye’de IMF politikalarını öğrenmemiş bir işçi, memur, köylü, esnaf kalmadı. IMF, emperyalizmdir. IMF’nin arkasındaki güç ise ABD, AB ve Japon devletleri ve ulusötesi sermayedir.

Özellikle son yıllarda yaşanan krizlerle birlikte, ulusötesi sermaye Türkiye’nin büyük sanayi ve ticaret şirketlerini satın almayı hızlandırdı. 19. yüzyılda Batı Anadolu’da büyük İngiliz çiftlikleri vardı. Günümüzde ise GAP bölgesinde toprak mülkiyetindeki değişiklikler henüz yeterince bilinmiyor. Ayrıca, yabancıların geniş tarım arazileri edinmelerinin önündeki engellerin de kaldırılmasıyla, tarımımız da yabancı şirketlerin doğrudan denetimine girecek.

Türkiye sömürgeleştiriliyor; ancak bu sömürgeleştirilme, yeni uluslararası işbölümü çerçevesinde, Türk halkının işçileştirilmesi ve yabancı şirketlerin ve onların ortaklarının işverenleşmesi biçiminde, bizim için yeni bir boyut kazanıyor.

Türkiye’de işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi ve mücadelesi, ancak IMF karşıtı, Dünya Bankası karşıtı, Dünya Ticaret Örgütü karşıtı, anti-emperyalist, bağımsızlıkçı, ulusal egemenlikçi, millici bir çizgide gelişebilir ve gelişecektir.

Bu mücadelede temel müttefiklerimiz kim olacak?

Esnaf ve sanatkar, topraksız ve az topraklı yoksul köylülük, emekliler, işsizler, tüm anti-emperyalist güçler: Bu toplumsal kesimlerin günümüzdeki çıkarları işçi sınıfınıninkilerle çakışıyor. Ancak bu kesimler, çıkarları doğrultusunda henüz yeterince bilinçli değiller ve örgütlenme ve mücadele birikimleri çok yetersiz. Azgelişmiş ülkelerin işçi sınıfları ve anti-emperyalist kitleleri de, önemi artacak olan müttefikler.

Emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve sendikacılık hareketleri: Tek tek işçiler veya küçük kesimleri dışında, emperyalist ülkelerin işçi sınıflarının çoğunluğu ne zaman sömürgecilığe karşı çıktı; ne zaman anti-emperyalist bir çizgiyi benimsedi; ne zaman kendi devletlerinin emperyalist politikalarına karşı sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin mazlum halklarıyla bir ittifak aradı? Emperyalist ülkelerin işçi sınıflarıyla (sınıfın büyük çoğunluğuyla) sömürgeleştirilen ülkelerin işçi sınıfları arasında güçlü bir ittifakın kısa dönemde maddi koşulları var mı? Ulusötesi şirketlerde istihdam edilen işçiler böyle bir ittifakın maddi altyapısını oluşturabilir mi? Emperyalist ülkelerin işçi sınıfları böyle bir ittifakı istiyor da, ihanet içindeki sendikaları buna engel mi oluyor? Yoksa, emperyalist ülkelerin işçi sınıfları (sınıfın büyük çoğunluğu) için önemli olan, gelişmiş ülkelerdeki fabrikaların ve böylece iş olanaklarının azgelişmiş ülkelere kaptırılmaması mı? Emperyalist ülkelerde nüfusun yüzde 80-90’lık bölümünü işçi sınıfı oluşturduğuna göre, bu ülkelerin uyguladığı emperyalist politikaların sorumluluğu işçi sınıfında da değil mi? Bu ülkelerin işçi sınıfları, (a) aldatılıyor mu (bu kadar salak mı); yoksa (b) çıkarlarını kendi ülkelerinin sermayedarlarıyla yakın görüp,

bilinçli bir tercihle ona göre mi davranıyor? Tek tek işçilerden veya küçük gruplardan söz etmiyorum. Sınıfın büyük çoğunluğunu soruyorum; sınıfı soruyorum.

Sendikal stratejiler çizilirken potansiyel müttefiklerinizi iyi tanımaz ve sınınamamış bazı önkabullerden hareket ederseniz, **“işçi sınıfının uluslararası dayanışması”nı sağlamak yerine, emperyalizmin dümen suyundaki kesimlerle ittifaka girerek “emperyalist ülkelerin değirmenine su taşır bir konuma düşebilirsiniz.** Emperyalist ülkelerin işçi sınıflarının bu tavrının değişmesi için de mücadele etmek gerek; ancak bugünkü koşullarda onlara bel bağlamak ve temel müttefik almak doğru gözüküyor. Önümüzdeki haftalarda, emperyalist ülkelerde işçi sınıfı ve sendikacılık hareketlerinin bu açılardan tavrına ilişkin bazı gözlemleri aktarmaya çalışacağım.